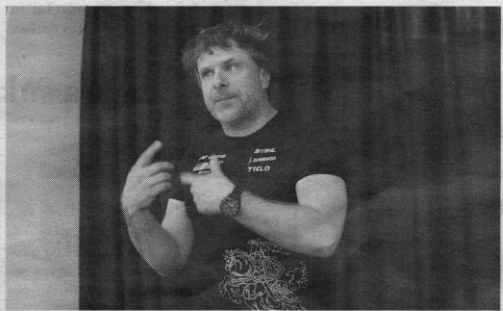

Gyvenimo pamokos iš Benedikto Vanago patirties

Pilnutėlė Kupiškio viešosios bibliotekos konferencijų salė balandžio 10 dieną susirinko į susitikimą su Benediktu Vanagu, automobilio sporto lenktynininku, Dakaro ralio dalyviu. Šio susitikimo šūkis „Lietuva – mano šalis“.

Svečias rajono mokykliniam jaunimui, mokytojams, kariškių atstovams ir kitiems šio renginio dalyviams papasakojo ne tik apie savo kelią į automobilio sportą, bet ir apie sąsajas su krašto gynyba, atskleidė savo požiūrį į pilietiškumą, patriotiškumą, paskatas eiti į priekį.

Nukelta į 5 p.

Lenktynininkas Benediktas Vanagas susitiko su Kupiškio mokykliniu jaunimu ir kitais kupiškėnais pasikalbėti ne tik apie automobilio sportą, bet ir apie pasirengimą ginti Lietuvą. Bangulės Aleknienės-Andrijauskės nuotrauka

Atkelta iš 1 p.

Bangulės ALEKNIENĖ-ANDRIJAUSKĖ

SVARBIAUSI AKCENTAI IR TALENTO IŠTAKOS

B. Vanagą auditorijai pristatė Kupiškio Povilo Matulionio progimnazijos mokytoja Eglė Mikėnienė. Tylos minute pagerbtas Ukrainoje žuvęs 20-metis savanoris biržietis Tomas Valentėlis.

Renginio pradžioje akordeonu pagrojo Urtė Baltakytė. Svečias pagyrė muzikantę ir papasakojo, kad jo a. a. tėvas Juozas Vanagas buvo žymus chorvedys, sukūrė chorą „Aidas“ ir „Varpas“. Jis apgailestavo, kad pats neišmoko groti nė vienu instrumentu.

B. Vanagas sakė, kad mokyklinės vasaros leisdamas pas tetą, tėvo seserį, Pelyšių kaime netoli Šimonių. Šis kraštas siejasi su smagiais prisiminimais. Ta prasme jaučiasi kažkiek esąs vietinis.

Visus labiausiai domino, kaip B. Vanagas tapo lenktynininku.

„Gyvenime svarbiausia – svajonės. Nuo jų viskas prasideda. Lenktynininku tapau gana vėliai, sulaukęs maždaug 17 ar 18 metų. Šiam pasirinkimui įtakos turėjo mane supę žmonės, kurie tuo domėjosi. Iš tėvų išmokau aištingai atsiduoti tam, ką darau. Lenktyniauti pradėjau gana vėliai dėl to, kad automobilio sportas labai brangus. Bet norėjau būti vairuotoju, ne bet kokiu, o vairuoti „Bela-zą“, milžinišką sunkvežimį, kuris pats didžiausias pasaulyje, gaminamas Baltarusijoje“, – pasakojo lenktynininkas, dabar vairuojantis kitokius automobilius.

Jis prisipažino, kad ankstyvos jaunystės metais buvo gatvių siaubas, mėgo greitį, važinėjo gatvėmis dar neturėdamas vairuotojo pažymėjimo. Automobiliumi nukakdavo ir į mokyklą. Galvojo, kad nėra už jį greitesnių. Šiais laikais tokius

vadina kelių ereliais ar gaideliais.

„Tik atkūrus Lietuvos nepriklausomybę stigo tvarkos. Šiandien net neįsivaizduoju, kad būtų toleruojami šie dalykai. Tuo nesididžiuoju. Tik nusipirkęs pirmą lenktyninį automobilį ir pradėjęs rimčiau treniruotis supratau, kad visgi nemoku vairuoti“, – tvirtino B. Vanagas.

Jis apie dvidešimt metų užsiėmė klasikiniu raliu, o dabar važiuoja maratonais. Ralis patinka dėl to, kad čia nestinga neapibrėžtumo ir kad tuoj pat reikia apsispręsti. Ralis, anot lenktynininko, yra tarsi automobilio sporto tėvas ir motina.

LEMTINGOS SAVYBĖS IR ŽVAIGŽDŽIŲ LIGA

Mokiniai klausė, kokios būdo savybės svarbiausios šiame sporte.

B. Vanagas sakė, kad jei važiuoja Dakaro ralyje, tai yra ne tik lenktynininkas, bet ir komandos vadovas. Taigi reikia turėti daug kompetencijų, būti ne tik automobilio pilotu-vairuotoju.

Jis išvardijo tris būtinus ralio vairuotojo bruožus. Tai fizinis pasirengimas, kad išvertum savaitės ar dviejų savaitių maratoną. Taip pat vairuotojo profesionalumas, dėl to reikia išmanyti fiziką, kaip veikia variklis ir kiti automobilio agregatai. Vairuotojo kūnas turi būti tarsi automobilio tąsa, kad jaustum, kuris ratas kaip veikia, automobilio pakaba, kada variklis pasiekė maksimalų galingumą, kuri pavara reikalinga.

Trečias dalykas – psichologinis pasiruošimas, kad išvertum lenktynių maratoną, aštuonių valandų greičio ruožą sivilinant 70 laipsnių karščiui, dulkes, kad tokiomis sąlygomis išliktum ramus ir suvoktum, ką darai.

Mokiniai norėjo išgirsti, ir koks Dakaro lenktynininkas svečiai šlykščiausias.

„Į šias lenktynes susirenka įvai-

rūs žmonės. Visi jie geriausi. Vieni yra profesionalūs vairuotojai, gali būti ir kitos profesijos geriausi žmonai, kurie moka uždirbti pinigų ir gali startuoti Dakare, nes tai labai brangiai kainuoja. Pvz., Gintas Petrus, verslininkas, ne pats greičiausias, bet jam kaskart patinka dalyvauti šiose lenktynėse.

Gali būti ir avantiūristai, bet irgi patys geriausi, kurie išdrįsta varžytis Dakare.

Koks šlykščiausias lenktynininkas, nežinau. Nelabai malonus yra ispanų lenktynininkas, daugkartinis Dakaro nugalėtojas Carlosas Sainzas, nes nekreipia dėmesio į kitus. Kai reikia, kad greičio ruože jį praleistume, tampa dideliu draugeliu, o kita dieną tavęs nebemato. Tokie žmonės man nepatinka“, – kalbėjo B. Vanagas.

Jis teigė, kad po lenktynių geriausiai atsipalaiduoja išsitiesdamas horizontalioje padėtyje. Biure turi sofutę prie rašomojo stalo. Tai didesnę dalį laiko ten praleidžia, o ne prie stalo. Tokį pavyzdį permė iš Vinstono Čerčilio, Antrojo pasaulinio karo laikų Didžiosios Britanijos premjero. Šis žmogus, paklaustas, kokia jo ilgaamžiškumo paslaptis, atsakė, kad nestovėjo, kai galėdavo sėdėti, kai galėdavo gulėti, nesisėdėdavo.

Paklaustas apie žvaigždžių ligą, B. Vanagas sakė, kad neserga šia liga. Jei galėtų rinktis, nesutiktų būti žinomas.

„Aš turiu tam tikrų papildomų galimybių, bet viešumas irgi turi savo kainą. Norėčiau būti pilkuoju kardinolu, sprendžiančiu reikalus iš galinės automobilio sėdynės, tokiu, apie kurį niekas nežino, bet jis viską daro. Man svarbu, kas kuria vertę. Svarbus profesionalas, kurį niekas nemato, nežino. Tai mokslininkai, menininkai, verslininkai. Tapatinis su tais, kurie žiba, nėra vertės kūrimas“, – tvirtino lenktynininkas.

PRIEŠAS TURI BIJOTI ĮŽENGTI

B. Vanagas papasakojo, iš kur pasisėmė kariškos patirties. Galima atlikti devynių mėnesių karo tarnybą, tapti kariu savanoriu išklaudus dviejų savaitių bazinį kursą ar įsijungti į Šaulių organizaciją.

Vienos įsimintiniausių jam buvo pratybų naktį miške, kai spaudė 24 laipsniai šalčio, reikėjo nakvoti miegamajyje.

Mokiniai klausė, kodėl jis yra Šaulių sąjungos narys. Į šį klausimą

mą B. Vanagas atsakė taip:

„Su Vyčiu kaip simboliu susipažinau per pirmą Dakaro ralį. Jį buvau užsidėjęs ant automobilio dūrelių. Startavau iš didelės ambicijos ir kvailystės. Norėjau parodyti, kaip reikia važiuoti. Pamačiau, kad tai sunkus užsiėmimas. Tai buvo vienas sudėtingiausių išbandymų ir šį simbolį kitaip pradėjau matyti. Suvokiau, kad man jis siunčia tris žinutes: Vytis žino, kur keliauja, jis veržlus, jis yra profesionalas, nes valdo kalaviją, turi skydą, šarvus, žirgą, kurį valdyti irgi reikia išmanymo. Kai į jį žiūriu, žinau, kokie mes turime būti.

Agresyvėjanti Rusija, jos veiksmai Ukrainoje paskatino būti Krašto apsaugos savanorių, Šaulių sąjungos nariu. Pagal karybos taisykles, jei nori taikos, būk pasiruošęs karui. Jei esi pasiruošęs ir žinai, ką daryti, prie tokio priešo greičiausiai nels, nes bijos rimto atkirčio.“

Pasak B. Vanago, būti šauliu, atlikti devynių mėnesių karinę tarnybą, tapti krašto apsaugos savanoriu ne tik labai svarbus dalykas. Būnant tose struktūrose galima išmokti daug gerų dalykų. Karas ne tai, kad reikia išmokyti šaudyti, o tai, kaip išmokyti išgyventi tokiomis sąlygomis. Šiaip karo metu kariuomenė yra saugiausia vieta išgyventi.

„Lietuva mano valstybė. Gimiau, kai ji buvo sovietų okupuota. Aš žinau, kad nebuvo galima kalbėti apie laisvę ir kitus dalykus. Galėjai būti toks, kokiu būti tau leido. Nenoriu, kad tie laikai atgal grįžtų. Laisvė nėra duotybė. Ją turime pririnkti visi ginti“, – buvo įsitikinęs lenktynininkas.

Anot jo, jei rusai puls antrą kartą, jie nebeįsivys tokių klaidų, kaip 1990 metais. Daugelis būsime nebegyvi. Kai esi gerai pasirengęs, žinai, ką reikia daryti, tai nebebusi grėsmės akivaizdoje. Jei bus karas, tai, manęs, kad Lietuva tai agresijai pasipriešins iš peties.

„Aš neplanuoju niekur išvažiuoti, nes čia mano Tėvynė. Karių tiek daug nereikės, bet reikės jiems padėti logistikos srityje, maistu, drabužiais. Tas pasiruošimas ekstremalioms situacijoms prasideda nuo mažų žingsnelių, kuriuos atlikti gali ir labai jauni žmonės. Pvz., nuo mokėjimo susidėti išvykimo krepšį, nuo įsijungimo į šaulių gretas, nuo pradinės karo tarnybos. To pririeks gyvenime. Būtų keista, jei žmonės kitaip galvotų“, – kalbėjo B. Vanagas.

Jis pridūrė, kad Šaulių sąjungoje susipažino su žmonėmis, ku-

riems svarbi Lietuvos valstybė. Turėti bendraminčių labai svarbu. Net stipriausia kariuomenė gali pralaimėti, jeigu jos nerems visuomenė. Priešas turi bijoti kišti nosį į Lietuvos teritoriją, nes žinos, kad už kiekvieno kupsto, kiekvieno lango susidurs su besipriešinančiais lietuviais.

REIKIA BŪTI PROFESIONALU

Viena mokytoja klausė, ką B. Vanagas gali patarti jaunimui, kuris nežino, ko nori.

Svečias pakartojo, kad pats svarbiausias dalykas svajonės. Jeigu jų nėra, mažai šansų kažką pasiekti. Anot jo, gyvenime sėkmingi būti nori daugelis žmonių. Mokslininkai net yra nustatę sudegusias sėkmės dalis. Tą tyrimą yra skaitęs. Kažko siekiant svarbi motyvacija, bet svarbiausia būdo savybė yra tikėjimas, kad pasiseks, kad užsibrėžtą tikslą pasieksi.

„Vienas iš svarbiausių gyvenimo dalykų – tapti savo srities profesionalu. Čia patys turite rinktis. Kai esi profesionalas, nereikia važiuoti į užsienį uždariauti rodant raumenų jėgą. Atlygi žmonės gauna už darbą, o dideli pinigai mokami už atsakomybę. Jei nori gyventi oriai, gerai Lietuvoje, keliauti po visą pasaulį, turi tapti profesionalu.

Jaunystėje lankiau karatė, džiudo treniruotes. Vienas treneris man pasakė, kad yra 10 tūkst. valandų meistro taisyklė.

Tiek turi skirti laiko, kad įgytum tam tikros srities profesionalo įgūdžius. Kuo anksčiau pradėsite mokytis, tuo greičiau tapsite profesionalais. Pradėjus domėtis tuo, kas jums įdomu, tam tikrų kompetencijų galima įgyti ir greičiau“, – teigė B. Vanagas.

Susitikimo pabaigoje lenktynininkas sakė, kad čia atvyko tiesiog papasakoti tam tikrų dalykų. Jei iš to pasakojimo kokia nors mintis kažkam įstrigs, tai bus patys geriausias dalykas. Smagu, kai gali skleisti savo patirtį kitiems.

Susitikti su garsiu automobilio lenktynininku prisirinko sausakimša Kupiškio viešosios bibliotekos konferencijų salė. Autorės nuotrauka

UTENOS MĖSA

SUPERKAME GALVIJUS

+370 620 33544